

Àsia posa fil a l'agulla

El domini asiàtic en la fabricació continuarà. Això dificultarà el desenvolupament d'altres regions.

Fabricant coses i venent-les als estrangers la Xina s'ha transformat ella mateixa i l'economia mundial. El 1990 produïa menys d'un 3% de la fabricació mundial per valor; ara en produeix gairebé una quarta part. La Xina fabrica al voltant del 80% d'aparells d'aire condicionat del món, el 70% dels telèfons mòbils i el 60% de les sabates. La força de l'ascens de la Xina ha forjat cadenes de subministrament profundament arrelades a l'Àsia sud-oriental. Aquesta "Fàbrica Àsia" actualment produeix la meitat de béns del món.

La Xina ha seguit els passos de tigres asiàtics com Corea del Sud i Taiwan. Molts van assumir que, arribat el moment, el testimoni passaria a altres parts del món, i això els permetria, al seu

torn, fabricar el seu camí fins a la prosperitat. Però lluny de perdre el control a causa de l'augment dels salaris, el poder de Xina s'està intensificant. Les feines de baix cost que abandonen la Xina es traslladen principalment al Sud-est asiàtic, fet que reforça el domini manufacturer d'Àsia. Això planteja preguntes als mercats emergents de fora de l'òrbita de la Xina. Des de l'Índia fins a l'Àfrica i Amèrica del Sud, la difícil tasca de fer-se ric s'ha tornat encara més complicada.

Treballar per prosperar. L'economia de la Xina ja no és tan forta com solia ser. El mercat immobiliari està saturat amb un excés d'oferta. L'augment del deute és un llast. A principis del mes de març, el Govern va dir que aquest any aspirava a un creixement del 7%, el nivell més baix des de fa més de dues dècades. Les dades, però, suggereixen que arribar-hi podria ser complicat. Tot i això, la Xina continuarà tenint tres magnífics avantatges en la fabricació que beneficiaran l'economia en conjunt.

En primer lloc, s'aferra a la fabricació de baix cost, fins i tot quan s'endinsa en el mercat dels béns de luxe per

explotar activitats de més valor. La seva participació en les exportacions mundials de peces de vestir, de fet, s'ha incrementat del 42,6% el 2011 al 43,1% el 2013. També comença a produir més components per a la fabricació. D'acord amb el Banc Mundial, la proporció de components importats en les exportacions totals de la Xina ha caigut des d'un pic del 60% a mitjan dècada de 1990 fins al voltant del 35% en l'actualitat. Això és, en part, perquè la Xina compta amb grups de proveïdors eficients que altres països tindran dificultats a emular. Té una infraestructura excel·lent i en procés de millora: la Xina planeja construir deu aeroports cada any fins al 2020. Les empreses xineses utilitzen l'automatització per fer augmentar la productivitat, i així compensen alguns dels efectes de l'augment dels salaris. Aquesta és la idea que hi ha darrere de la nova estratègia "Fet a la Xina 2025" del Govern.

La segona fortalesa de la Xina és la Fàbrica Àsia mateix. Com que els salaris pugen, algunes activitats de baix cost abandonen el país. Bona part d'aquestes activitats s'estan traslladant a grans poblacions de baixos ingressos a l'Àsia

sud-oriental. Aquest procés, però, té un costat fosc. L'any passat, una ONG va revelar que gairebé el 30% dels treballadors de la indústria electrònica de Malàisia eren mà d'obra forçada. Però a mesura que Samsung, Microsoft, Toyota i altres empreses multinacionals retallen la producció a la Xina i la traslladen a llocs com Myanmar i les Filipines, reforcen una cadena de subministrament regional amb la Xina al centre.

El tercer avantatge és que la Xina cada vegada és una part més clau en la demanda. A mesura que la despesa i la sofisticació dels consumidors xinesos creix, la Fàbrica Àsia augmenta la participació en els sectors del màrqueting i el servei al client, amb més marge de benefici. Alhora, la demanda de la Xina encara enforteix més les cadenes de subministrament asiàtiques. Al mercat xinès, els contractistes locals tenen avantatge sobre els seus rivals més distants.

Una política hàbil podria impulsar aquests avantatges encara més. L'Associació de Nacions del Sud-est asiàtic (ASEAN) és capaç d'acaparar la fabricació de baix cost. El percentatge per volum de la Xina del mercat de les importacions americanes de sabates va davallar del 87% el 2009 al 79% l'any passat. Vietnam, Indonèsia i Cambodja van absorbir part del treball. Però l'ASEAN podria fer molt més per crear un mercat únic de béns i serveis més complexos. Tractes regionals —o millor, globals— suavitzarien l'expansió de les xarxes de fabricació de la Xina als països veïns. L'exemple de la força de Tailàndia en la producció de vehicles, posterior a l'eliminació de les restriccions als components estrangers, demostra com les polítiques adequades poden soldar els països de l'Àsia sud-oriental a la màquina de fabricació de la Xina.

Per desgràcia, altres parts del món emergent tenen menys motius per alegrar-se. No tenen cap gran economia que pugui actuar com a nucli d'una agrupació regional. El Tractat de Lliure Comerç d'Amèrica del Nord ha permès a empreses mexicanes accedir a cadenes de subministrament que travessen Amèrica del Nord, però no pas l'Amèrica Central i i la del Sud. Les grans barreres comercials signifiquen que Europa occidental no ajudarà el

L'economia xinesa ja no és tan forta. El mercat immobiliari està saturat per excés d'oferta.

nord d'Àfrica de la mateixa manera com ha ajudat l'Europa central i oriental.

Fins i tot quan llocs com l'Índia o l'Àfrica subsahariana aconsegueixen arrabassar producció a la Fàbrica Àsia, hi ha un problema persistent. La manufactura potser ja no ofereix els beneficis d'ocupació o ingressos que abans oferia. En el passat, la fabricació dedicada a l'exportació permetia que un gran nombre de treballadors no qualificats passessin del camp a la fàbrica, i això transformava la seva productivitat de cop. Actualment, els avenços tecnològics han fet que cada vegada hi hagi menys treballadors a les fàbriques. La Xina i els seus veïns podrien ser els últims països capaços de pujar l'escala del desenvolupament simplement mitjançant la contractació d'una gran quantitat de persones no qualificades per fabricar béns a baix cost.

Les exportacions continuen sent el camí més segur a l'èxit dels mercats emergents. Competir als mercats globals és la millor manera d'augmentar la productivitat. Però els governs de més enllà de la Fàbrica Àsia hauran de dependre de diversos motors de desen-

volupament, no només de la fabricació, sinó també de l'agricultura i els serveis. El sector dels serveis informàtics de l'Índia demostra tot el que es pot arribar a aconseguir, però és un sector altament qualificat i amb prou feines incideix en l'oceà de mà d'obra del país.

Noves polítiques en marxa. Aquest model de desenvolupament exigeix més dels polítics que no pas la competició en els costos laborals de fabricació. La creació d'un règim global més liberal per al comerç de serveis hauria de ser una prioritat per a l'Amèrica del Sud i Àfrica. La despesa en infraestructura s'ha de centrar en cables de fibra òptica, així com en ports i carreteres. L'educació és essencial, perquè els països que intenten obrir-se pas en els mercats globals necessitaran mà d'obra qualificada.

Tot això són grans reptes per als països en desenvolupament, però limitar-se a esperar que l'augment dels salaris xinesos els faci arribar feina és una recepta per al fracàs.

© *The Economist*

Traducció de Paula Arnas Antolín